

FAGBLADET FOA

Endoskopiassistent gør en forskel

**NYT NAVN
GAV STØRRE
ARBEJDSGLÆDE**

SIDE 24

Husassistent hædres

**MARIA ELSKER
AT TALE MED
BORGERNE**

SIDE 6

FIDAN FORBEDRER HOSPITALSMADEN

**HUN ER
MED TIL AT
BESTEMME
MENUEN**

SIDE 18

Få rabat på sommeroplevelserne med PlusKort

PlusKlodser.

Styr mod LEGOLAND, og tag på en magisk og mavekildrende rejse rundt blandt mere end 80 millioner LEGO klodser!

20 %

PlusFeriebolig.

Lej alt fra villaer med egen pool i sydens sol til skønne danske sommerhuse med havudsigt hos NOVASOL.

6-10 %

PlusHave.

Sommer i Tivoli er en eventyrlig tid i den gamle Have i hjertet af København. I Tivoli er du garanteret timevis af hygge.

Særpris
TIVOLI

Hent appen,
og se endnu flere
gode rabatter
og tilbud

FOA
PlusKort.

INDHOLD

REPORTAGE

HER ER OMSORGEN
LIGE SÅ VIGTIG
SOM MADEN

SIDE 26

**FAG OG
FREMTID**
NAVNESKIFT
PÅ JOBBET
GAV STØRRE
ARBEJDSLÆDE
SIDE 24

TALENT 100
HUN ELSKER
SAMTALERNE
MED DE ÆLDRE
BORGERE
SIDE 6

4 Chefredaktørens leder**6 Talent 100**

Husassistenten Maria bliver
hyldet for sit særlige talent

8 TEMA OK24

Afstemningen endte med et ja
– det betyder det for dig

12 Portræt

Mød Camilla, som er
neurofysiologiassistentelev

14 Striiben**15 Groft sagt****18 Snapshot**

Medarbejderne er med til at
sætte hospitalsmenuen sammen

22 Fagligt talt**24 Fag og fremtid**

Nye rutiner fik gjort op med
brok og ringe arbejdsglade

26 Reportage

Serviceassistenter giver
både mad og omsorg til
hårdt udsatte patienter

28 Baggrund

Mere selvbestemmelse og
samarbejde med pårørende er
en del af udspillet til ny ældrelov

30 Brug FOA

Katrine fik overtrådt sine
grænser i svømmehallen

32 Min vej

fra Sovjetunionen til sosu-faget

34 Interview

Stine Askov har udgivet
bogen 'Varme hænder'
– en bevidst provokerende titel

38 A-kassen

Det skal du vide,
inden du holder ferie

39 Mad på farten**40 Det sker****42 Quiz****FOA**

Ansv. chefredaktør Klaus Lange
klaus@foa.dk · 46 97 23 21

Fagbladsredaktør Allan Wahlers
alwa@foa.dk · 46 97 26 44

Udgiver FOA · Staunings Plads 1-3
1790 København V · 46 97 26 26
foa.dk · foa@foa.dk

**JEG VAR NØDT TIL AT GØRE MIG LIDT HÅRD FOR IKKE AT LADE FØLELSERNE
KOMME TIL UDTRYK. DET ER JEG IKKE STOLT AF. SIDE 34**

STINE ASKOV, FORFATTER

OM DE HØJE FØLELSESMÆSSIGE KRAV VED AT ARBEJDE I ET OMSORGSFAG

GOD SOMMER – VELKOMMEN I KLUBBEN

VELKOMMEN | Vil du være med i en ny klub, som vi lige har startet?

Det er en eksklusiv klub, og det kræver medlemskab af FOA at være med. Men lige præcis dig, kære læser. Du er i den grad inviteret. Du er vores æresgæst. Faktisk har vi lavet klubben for din skyld. For det er dig, det hele handler om.

'Dilemmaklubben med Malin' er vores nye podcast, som dykker ned i de sjove, faglige og pikante dilemmaer, som stammer fra din og kollegernes hverdag. Hvem ved? Måske er det faktisk din arbejdsplads, der bliver talt om i klubben, hvor intet er helligt, men alt kan komme på bordet.

Podcastens første afsnit er vores sommergave til dig. Du kan læse, hvordan du lytter med på side 16, og hvordan du kan sende dit dilemma ind. Fra august kommer der mange flere afsnit, og vi kårer det bedste dilemma med en flot præmie, så se at få det sendt af sted.

Mens vi er ved emnet sommer, som jeg særligt forbinder med ekstra udgifter til is, camping og vandland, så har du måske bemærket, at din lønseddel denne gang så lidt sjovere ud, end sidst du tjekkede?

Det er fordi, de nye overenskomster, som FOA har forhandlet hjem til dig og kollegerne, er på plads. På side 8 kan du se, hvad overenskomsten kommer til at betyde for din løn i løbet af de næste to år. Det kan måske varme lidt ekstra at vide, når du får kuldegysninger over sommer-budgettet. ★

Klaus Lange
KLAUS LANGE
ANSV. CHEFREDAKTØR

LÆS MERE
FRÅ DM I SKILLS
SIDE 12

”

HVEM VED?
MÅSKE ER DET
FAKTISK DIN
ARBEJDSPLADS,
DER BLIVER TALT
OM I KLUBBEN.

HVAD MENER DU?

Til DM i Skills spurgte vi tre gæster: Hvad kunne få dig til at vælge et omsorgsfag, som mange af FOAs medlemmer har?

TEKST: ALLAN WAHLERS
OG LAURITS ERIKSEN

Ikke to dage, der er ens

Hjalte Houllberg (16)
Bornholms Efterskole

Det er inspirerende at hjælpe andre mennesker og vide, at man gør en forskel. Jeg har helt klart fået en forståelse af, at to dage ikke er ens, når man arbejder som for eksempel sosu-assistent, og det, synes jeg, var spændende.

Et vigtigt arbejde

Sebastian Persson (16)
Bornholms Efterskole

Min mor har arbejdet indenfor omsorg, lige så længe jeg kan huske. Det er vigtigt, at nogen udfører det arbejde. Der er måske et par andre ting, jeg selv hellere vil uddanne mig til, men jeg synes ikke, jeg ved nok om sosu-faget endnu, så hvem ved?

Også lidt skræmmende

Pernille Kørschen (17)
Bornholms Efterskole

Jeg synes, det var interessant at opleve sosu-konkurrencen til Skills, men også lidt skræmmende, for der er utrolig mange hensyn, man skal tage. Det kunne være spændende med en praktikperiode på en eller to uger for at blive lidt klogere på faget.

Højesteret giver FOA medhold efter Anettes død

Otte år efter Anette Petersen ødelagde sin ryg på jobbet som social- og sundhedsassistent, har Højesteret afsluttet hendes sag.

AF MORTEN BRUUN | FOTO: PRIVAT

For otte år siden ødelagde Anette Petersen sin ryg på jobbet som social- og sundhedsassistent. Den kroniske rygskaide sendte hende i fleksjob, men hun fik afslag på erstatning for arbejdsskaden.

Nu har Højesteret givet FOA medhold i sagen. Der sker halvandet år efter Anette Petersens død.

"Hun sagde til os, at vi skulle køre sagen til ende. Det løfte holdt vi, og nu fejrer vi afgørelsen med at besøge hendes gravsted med en flaske champagne," siger datteren Stine Petersen.

Dommen kan få økonomisk betydning for lønmodtagere, der ligesom Anette Petersen er endt i fleksjob på grund af en arbejdsulykke, men har fået afslag på erstatning. Det mener fagpolitisk ordfører i FOA, Maria Klingsholm:

"Jeg er stolt over, at vi i FOA har vundet denne sag i Højesteret. Det er kæmpestort. Ikke kun for FOAs medlemmer, men for alle skadelidte, der er tilkendt et fleksjob."

Dobbelt medhold

Ankestyrelsen indbragte sagen for Højesteret, efter at både byretten og landsretten havde givet FOA medhold i fortolkningen af en paragraf i arbejdsskadesikringsloven.

Den paragraf har – siden en lovændring i 2013 – beskrevet, at der skal være tale om et erhvervsevnetab på mindst 15 procent, før en borger, der visiteres til fleksjob, kan få erstatning.

Den udlægning har både Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og siden

Ankestyrelsen holdt fast i, mens FOA har fastholdt, at sagen skal afgøres med henvisning til de forarbejder, der blev formuleret, da loven oprindeligt blev vedtaget i 1978.

"De forarbejder fortæller nemlig, at hvis en skade har ført til et klart og varigt tab, så skal man have 15 procent i erstatning for sit tab af erhvervsevne, også selvom tabet er mindre end 15 procent," siger Anders Bang Mønster Hansen. Han har som advokat i FOA ført sagen hele vejen.

Den udlægning støttede Højesteret kort efter påske.

Også ved mindre end 15 procent

Dommen kan få betydning for mange andre, der er havnet i fleksjob og har fået afslag på erstatning for tab af erhvervsevne med henvisning til, at tabet

er beregnet til mindre end 15 procent. I de tilfælde er det muligt, at man faktisk har ret til erstatning.

I den konkrete sag blev Anette Petersens erhvervsevnetab beregnet til 10,3 procent, da hun blev visiteret til fleksjob. Med Højesterets dom fastsættes det nu til 15 procent. Det udløser en erstatning på 122.000 kroner, som ifølge Fagbladet FOA dækker hendes løntab i de godt tre år, hun var i fleksjob.

Hovedpersonen får ikke selv gavn af pengene. I september 2022 døde hun af kræft – godt en måned efter at hun stærkt smerteplaget havde vidnet i byretten. Derfor tilfalder erstatningen hendes to børn, Stine og Jakob, som ikke er i tvivl om, hvordan deres mor ville have reageret, hvis hun stadig havde været i live:

"Hun ville have været så glad for at have opnået retfærdighed," siger Stine Petersen. ★ MOBR@FOA.DK

Læs hele historien her

Inden sin død opfordrede social- og sundhedsassistent Anette Petersen (i midten) sine børn Jakob og Stine til at kæmpe videre i hendes sag sammen med FOA.

MARIA HAR TALENT:

Et job med meget mere end rengøring

Husassistent Maria Skovlund Lasman elsker, at hun kan gøre en forskel for andre med sit job. Nu er hun blevet hyldet for sit talent.

AF SARA RESTED SURI | FOTO: PRIVAT

BLÅ BOG

Navn

Maria Skovlund Lasman

Arbejde

- Husassistent i Servicekorpset (2019-nu)
- Arbejde i tøjbutikkerne Message og VILA (2015-2019)
- Rengøringsassistent på Sandmarksbo Plejehjem (2009-2014)

Uddannelse

Salgsassistent (2017-2019)
Skal uddanne sig til social- og sundhedsassistent efter sommerferien 2024.

For fem år siden sad Maria Skovlund Lasman ofte tilbage med én bestemt, gnavende følelse, når hun hørte sin mor og kusine tale om deres arbejde som husassistenter. Hun var jaloux.

Det var på trods af, at de sjældent fortalte om, at de fik ros for, at et bord blev tørret helt rigtigt af, eller at sengen var redt til perfektion.

”Men det lød virkelig hyggeligt, at man kommer ud og møder så mange forskellige mennesker. Jeg er simpelt hen så snakkesalig, og mange af dem, man gør rent hos, er jo desværre en-

somme. Så det var vildt tiltalende for mig at komme ud og føle at man gør en forskel for nogle, der kunne have været mine bedsteforældre,” siger 27-årige Maria Skovlund Lasman.

Hendes ekstraordinære omsorgsgen har været det brændstof, der har holdt hende til ilden i de seneste fire år, hvor hun har arbejdet som husassistent i Servicekorpset i Køge Kommune.

Det er også en af grundene til, at hun nu er en af de unge, der er kåret som Velfærdens Talent 100 (se boks). Maria Skovlund Lasman er god til hurtigt at vinde de – ofte ældre – menne-

For mig er rengøring ikke bare rengøring. Jeg er der, fordi de har brug for mig, og jeg hjælper dem med noget, de ikke kan.

MARIA SKOVLUND LASMAN
HUSASSISTENT

Nogle siger, at det er en gave for dem, at jeg kommer, for så er der både dejligt selskab, og de får dæleme også gjort rent oveni.

MARIA SKOVLUND LASMAN
HUSASSISTENT

skers tillid. Hun fortæller om den konfirmation, hun har været til i weekenden, eller hvad hun glæder sig til at lave, når hun får fri. Den slags ting, de ældre ikke nødvendigvis længere selv er en del af. Det får også de ældre til at åbne op.

”De spørger tit ind til det, jeg fortæller, næste gang vi ses, så jeg føler, jeg har en betydning for dem. Nogle siger, at det er en gave for dem, at jeg kommer, for så er der både dejligt selskab, og de får dæleme også gjort rent oveni. Næsten ligegyldig, hvor dårlig en dag de har haft, når jeg kommer, har de et smil på læben, når jeg går derfra,” siger Maria Skovlund Lasman.

Der er en grænse

Der er dog en hårfin grænse. Hun prøver på ikke at dele deciderede private ting.

Desuden holder hun øje med, hvem der bliver mere ensomme af at høre om hendes oplevelser. Dem tager hun særligt hensyn til ved at bringe andre emner op end sociale begivenheder.

”For mig er rengøring ikke bare rengøring. Jeg er der, fordi de har brug for mig, og jeg hjælper dem med noget, de ikke kan,” siger hun og fortæller, at hun godt kan genkende sig selv i nomineringen til Velfærdens Talent 100, hvor hun bliver beskrevet

som ’omsorgsfuld’ og som en, der ’har borgerne i fokus’.

Modbeviser fordomme

Maria Skovlund Lasman bliver dog af og til mødt af fordomme om, at hun ikke er til at tale med, og at hun ikke kan gøre ordentligt rent, fordi hun er så ung, at hun kan være nogle borgers barne- eller oldebarn.

”De første par gange, jeg blev mødt på den måde, blev jeg faktisk ret stødt. Jeg syntes ikke bare, de kunne dømme mig på min alder. Men så gør man jo lidt ekstra for at bevise, at jeg altså godt kan gøre rent, og at deres fordom ikke passer,” siger Maria Skovlund Lasman.

Husassistenten er glad for at få det ekstra klap på skulderen for sin personlighed og sine evner – særligt fordi rengøringsarbejdet og dets menneskelige dimension tit bliver overset, mener hun.

”Det er sindssygt vigtigt for mig. Det føles godt at blive anerkendt med sådan en pris. Jeg tror ikke, det altid er fordi, folk ikke vil anerkende vores arbejde, men det er bare lidt usynligt. Når man selv står i en situation, hvor man lige pludselig ikke kan gøre rent, får man øjnene op for, hvor meget det kan påvirke ens humør, hvis der er klamt over det hele,” siger Maria Skovlund Lasman. ★ SASU@FOA.DK

VELFÆRDENS TALENT 100

Hvert år hylder FOA og PenSam 100 velfærds-talenter. Talenterne skal være under 36 år, ansat på en FOA-overenskomst og arbejde med velfærd.

De 100 talenter i 2024 blev hyldet på Christiansborg 30. maj – et af dem kan du møde her.

Læs mere
pensam.dk/talent

82% SAGDE JA

Midt i april stod det klart, at FOAs medlemmer stemte ja til de nye overenskomster. Det betyder lønstigninger og mange andre forbedringer.

FOKUSSIDERNES ER SKREVET AF REDAKTIONEN | FOTO: JØRGEN TRUE

Du har sikkert opdaget, at din løn er blevet højere på den seneste lønseddel. Det er den på grund af de nye overenskomstaftaler, som blev forhandlet hjem ved OK24 og vedtaget 15. april.

Det stod klart, efter at 93.497 FOA-medlemmer – det svarer til 67 procent – satte kryds i urafstemningsperioden. 82,3 procent stemte ja, og 17,7 procent stemte nej.

Stemmeprocenten på 67 procent er den højeste i FOAs historie.

”Det er et overvældende stort flertal, der samlet i FOA har stemt ja til OK24-resultatet. Det er vi rigtig glade for. Jeg er glad og stolt,” siger FOAs formand Mona Striib.

Nogle faggrupper – herunder dagplejerne, FOA Ambulance og faggruppen ’LFS, dag’ – stemte dog nej.

”Det er ikke alle, der har været jublende glade. Det betyder selvfølgelig, at vi har et særligt fokus på, hvad årsagen til det nej er. Det skal vi dykke ned i,” siger Mona Striib.

Men på trods af enkelte faggruppers nej, bliver det altså det samlede resultat, der gælder.

Den økonomiske ramme landede på 8,8 procent, hvoraf 6,5 procent af dem går til generelle lønstigninger over 2 år.

Allerede fra 1. april i år er alle steget med 4 procent i løn. Det kommer til at gælde med tilbagevirkende kraft. ★

Mere om OK24:
[Fagbladetfoa.dk/OK24](https://fagbladetfoa.dk/OK24)

SÅDAN STEMTE UDVALGTE FAGGRUPPER I KOST-SERVICE SEKTOR

Faggruppe	Ja	Nej
Kommuner		
Kantineledere	91,1 %	8,9 %
Køkken	92,2 %	7,8 %
Rengøring	93,1 %	6,9 %
Rengøringsledere	86,8 %	13,2 %
Serviceassistenter og -medarbejdere	94,9 %	5,1 %
Regioner		
Køkken	94,7 %	5,3 %
Rengøring	93,5 %	6,5 %
Serviceassistenter og -medarbejdere	88,7 %	11,3 %
Vaskeripersonale	86,1 %	13,9 %

SÅDAN STIGER LØNNEN OVER DE NÆSTE TO ÅR FOR EN ...

RENGØRINGSTEKNIKER ANSAT I EN KOMMUNE MED 2-5 ÅRS ERFARING

2.670 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser. For eksempel:

- 340 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 430 kr. mere om måneden med blandede vagter.
- 1.850 kr. mere om måneden som fast nattevagt.

ERHVERVSUDDANNET SERVICEASSISTENT ANSAT I EN REGION MED 5-6 ÅRS ERFARING

4.560 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser og eventuelt vagttillæg. For eksempel:

- 460 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 1.760 kr. mere om måneden med blandede vagter (inkl. nyt vagttillæg).
- 3.560 kr. mere om måneden som fast nattevagt (inkl. nyt vagttillæg).

ERHVERVSUDDANNET SERVICEASSISTENT ANSAT I EN KOMMUNE MED 5-6 ÅRS ERFARING

4.300 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser. For eksempel:

- 430 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 540 kr. mere om måneden med blandede vagter.
- 2.350 kr. mere om måneden som fast nattevagt.

HUSASSISTENT ANSAT I EN REGION MED MINDST 5 ÅRS ERFARING

2.660 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser og eventuelt vagttillæg. For eksempel:

- 330 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 1.640 kr. mere om måneden med blandede vagter (inkl. nyt vagttillæg).
- 3.030 kr. mere om måneden som fast nattevagt (inkl. nyt vagttillæg).

Se flere udvalgte eksempler her

FOKUS ■ OK24

DET SKAL DU OGSÅ VIDE

Alle medarbejdere på det offentlige arbejdsmarked er sikret en samlet lønstigning på 6,5 procent. Bemærk, at udtrykket 'samlet lønstigning' dækker over både løn og pension, når alt om to år er slået helt igennem.

Derudover har hver fagforening forhandlet for egne faggrupper. For langt de flestes vedkommende har det resulteret i yderligere forhøjelser af løn og pension på 1,5 til 2 procent. Dermed har alle altså udsigt til samlede lønstigninger på over 8 procent over de næste 2 år.

Men så er der regeringens lønlofte og de 6,8 milliarder kroner, der på forhånd var reserveret til ekstraordinære lønforhøjelser til medarbejdere inden for 4 særlige faggrupper. De skulle blandt andet honoreres for at arbejde på skæve tidspunkter, men efter pres fra ikke mindst FOA får flere medarbejdere, der – ligesom sosu-personale og pædagogisk personale arbejder om natten, i weekenden og på helligdage – også del i de penge. ★

FOTO: JACOB NIELSEN

FORBEHOLD

1. Når vi fortæller, hvor meget mere man kommer til at tjene ved at have vagt hver tredje weekend, gælder det udelukkende vagter i tidsrummet lørdag kl. 7-15 og søndag kl. 7-15. Har du aften- eller nattevagt, er beløbet større.
2. Når vi fortæller, hvor meget mere man kommer til at tjene ved at have blandede vagter, bygger eksemplet på, at man over en periode på fire uger har én aftenvagts, én nattevagt og én weekend i dagvagts fra kl. 7-13.
3. Når vi fortæller, hvor meget mere man kommer til at tjene som fast nattevagt, bygger regnestykket på 7/7-vagter, hvor man har syv nattevagter efterfulgt af syv fridage. Når vi fortæller, hvor meget mere man kommer til at tjene som fast aftenvagts, bygger regnestykket på, at der over fire uger er 14 aftenvagter, hvoraf to af dem er i weekender.
4. I regionerne indføres et nyt vagttillæg. Det udløses, hvis man i løbet af året arbejder mere end 301 timer udenfor dagtimerne. For FOAs faggrupper ligger værdien af det tillæg på mellem 900 og 1.700 kr. om måneden.
5. Helt generelt er alle løn- og pensionsstigninger beregnet på fuldtidsstillinger område 0 – undtagen ikkefaglært med køkken/rengøringsarbejde, som er beregnet på Københavns Kommune (område 4). For overenskomster, der har fritvalg, er fritvalget indregnet i pension.

FOTO: PRIVAT

”HOLD DA OP, DET ER DA VILDT”

Med en arbejdsuge på 37 timer lyder en gennemsnitlig lønseddel for serviceassistent Karen Shabahn på 32.169 kroner. Når overenskomsten er fuldt indfaset i foråret 2026, kommer hun til at tjene 38.613 kroner før skat hver måned, når løn og særtillæg er reguleret.

Det skyldes blandt andet, at hun i løbet af de næste to år får en økonomisk gulerod i form af et hævet grundlønstillæg. Hun vil også få et anciennitetstillæg et år tidligere end under den gamle overenskomst. Derudover kommer hendes pension, der i dag er 3.983 kroner, til at blive 5.022 kroner før skat hver måned.

Hendes løn stiger i alt med 6.448 kroner, mens pensionen stiger med 1.037 kroner om måneden før skat.

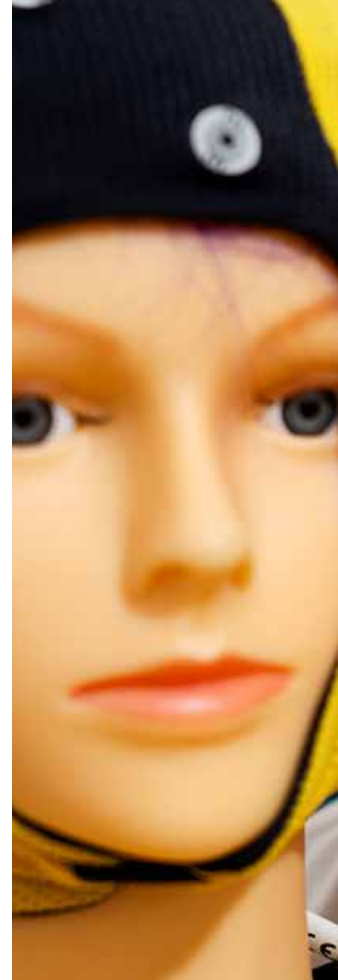
”Hold da op, det er da vildt. Jeg havde tænkt, at det nok var et par tusinde kroner, vi steg, så det her resultat, synes jeg, er meget positivt. Nu bliver der nok råd til lidt flere biografer og sjove ting. Og jeg kan kun være tilfreds med, at jeg kommer til at blive honoreret for min anciennitet og for mine skæve vagter,” siger Karen Shabhan.

”Men jeg vil også sige, at det hele ikke er lutter lagkage. Vi knokler for vores løn under barske vilkår med underbemanding, og jeg forestiller mig, at vi stadig hører til de lavtlønnede.” ★

Nerver af stål og hjernen i blød

En af de smallere karriereveje indenfor sosu-sektoren er på charme-offensiv. Mød neurofysiologiassistentelev Camilla Lykke Pedersen.

AF ALLAN WAHLERS | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

”Det lød bare så spændende!” Camilla Lykke Pedersens øjne lyser op, når hun fortæller Fagbladet FOA og andre nysgerrige gæster ved DM i Skills om, hvorfor hun valgte sin uddannelse.

Til Skills i april kunne man nemlig også høre om andre karriereveje – for eksempel uddannelsen som neurofysiologiassistent, der specialiserer sig i hjernen og nervesystemet.

De allermest interesserede til Skills kunne også tage plads i en behandlingsstol og få foretaget en nerveledningsundersøgelse af Camilla Lykke Pedersen, der begyndte på lærepladsen i september.

”Vi udfører nerveledningsundersøgelser, hvis patienter for eksempel har føleforstyrrelser i hænder og fødder,” fortæller hun.

Det er de store nervefibre i det såkaldte perifere nervesystem, der undersøges i arme og ben. For eksempel ved håndleddet. Afhængigt af alder kan

undersøgelsen bedømmes som normal eller abnorm – er den abnorm, kan der være sygdom i nervesystemet (*se boks*).

Stadig noget med mennesker

Neurofysiologiassistenterne er en af FOAs mindre faggrupper i sosu-sektoren, og hvor sosu-medlemmerne kan tælles i titusinder, er der under 100 neurofysiologiassistent, både uddannede og elever.

30-årige Camilla Lykke Pedersen havde en fortid i rejsebranchen, inden hun valgte sin nye karrierevej.

”Jeg ville stadig gerne have med mennesker at gøre. Men det skulle ikke være i hjemmeplejen og ikke som sygeplejerske. Heldigvis faldt jeg over denne uddannelse,” fortæller hun.

”Det er hele nervesystemet, vi interesserer os for i neurofysiologien, og jeg synes, det er rigtig rart, at det er afgrænset til et specifikt område, som sandelig også kan være komplekst. Derudover er vi med til at udføre man-

ge EEG-undersøgelser, hvor vi undersøger hjernens aktivitet. Patienter kan for eksempel blive undersøgt, hvis der er mistanke om, at de lider af epilepsi,” siger Camilla Lykke Pedersen.

Hun nævner en lang række situationer, hvor der er brug for en neurofysiologiassistent. For eksempel i overvågningen af for tidligt fødte børn eller i psykiatrien, hvis man skal udelukke, at en tilstand skyldes det, man kalder en organisk årsag.

Der vil også typisk være brug for en som Camilla Lykke Pedersen i forbindelse med blodpropper eller ved hjertestop, hvor patienterne ikke er vågnet op. Så skal deres hjerneaktivitet undersøges.

”Vi kan også være med på operationsstuer under hjerne- og rygoperationer, hvor der udføres målingerne og aflæses undervejs,” siger hun.

’Nå, kan man også det’

Det er første gang, uddannelsen som neurofysiologiassistent viser sig frem

Camilla Lykke Pedersen begyndte på uddannelsen til neurofysiologiassistent i september 2023. Og hun er vild med den.

til DM i Skills. Og uddannelseskoordinator Mette Andersen fra Syddansk Erhvervsskole håber at komme med igen:

”Jeg synes, det gik virkelig godt. Der kom mange forbi, folk var interesserede og sagde ’nå, kan man også det’. Så det er rigtig godt, at vi popper op i uddannelseslandsskabet, så potentielle elever ved, at det her altså også er en mulighed.”

Mette Andersen fremhæver, at oplæringsforløbene vil tiltale mange. Efter et grundforløb på et halvt år udgør den praktiske oplæring omkring tre fjerdedele af uddannelsen på to år. Samtidig er arbejdsløsheden lav, så eleverne kan være næsten sikre på, at de kan blive ansat på det hospital, hvor de bliver oplært.

”Derudover skal man selvfølgelig være interesseret i sundhedsvæsenet og have flair for teknik, fysik og matematik. Og selv om man ikke er med i den direkte pleje, skal man være god til

øjebliksmøderne med det menneske, der sidder i stolen,” siger hun.

Også FOAs fagpolitiske ordfører på uddannelsesområdet, Helena Mikkelsen, nåede forbi den lille neurofysiologiassistentstand til DM i Skills:

”Jeg synes, det er godt, at nogle af de mange forskellige funktioner i vores sundhedsvæsen bliver vist frem, og jeg kan være stolt over, at FOA også har noget, der er så specialiseret på hylden. Det er vigtigt at vise, at der er mange forskellige funktioner på et sygehus, og ikke kun læger, sosu-er og sygeplejersker. Det er neurofysiologiassistenter et rigtig godt eksempel på.”

Helena Mikkelsen hæftede sig også ved, at uddannelsen også er en mulighed i forhold til brancheskift – hvis man for eksempel ikke længere kan eller vil arbejde som sosu-assistent, så kan man gå den mere specialiserede vej og stadig udnytte sin empati og faglige viden. ★ ALWA@FOA.DK

NEUROFYSIOLOGIASSISTENT- UDDANNELSEN

På uddannelsen lærer man at undersøge patienter i alle aldersgrupper for sygdomme som fx epilepsi, betændelsestilstande i hjernen, nervebetændelse og sklerose.

Man lærer at observere, aflæse og beskrive kurver og måletekniske resultater og formidle resultaterne videre til fagpersonalet.

Efter et halvt års grundforløb, begynder selve uddannelsen på 2 år. Cirka $\frac{3}{4}$ af de 2 år foregår i praktik. Den sidste $\frac{1}{4}$ er en periode med skoleundervisning og til sidst svendep prøve.

Uddannelsen foregår på Syddansk Erhvervsskole i Odense, og der er 10 hospitaler og virksomheder i hele landet, hvor praktikken forløber.

Læs mere her

DET FINE PUSLESPIL FÅR DET HELE TIL AT HÆNGE SAMMEN

STRIIBEN | Indimellem støder jeg på meningsudvekslinger mellem faggrupper på de sociale medier, som bekymrer mig. Tonen bliver hård, og ofte er der slet ikke dialog. Der lyttes ikke.

Det undrer mig, fordi vi jo netop arbejder på områder, hvor hver eneste brik har sin berettigelse. Det er det store fine puslespil af forskellige kompetencer, der gør, at vi lykkes med opgaven. Det er udviklingen af kompetencer, fleksibilitet i opgaveløsningen og samarbejdet mellem faggrupper, der giver kvalitet.

Vi mangler ikke arbejde. Vi mangler i stigende omfang personale, og der er ikke mange sektorer, som svømmer i overskud. Derfor er det rigtig godt, at vi er kommet i gang med 'Rette kompetencer til rette opgaver' og samspillet mellem faggrupper på nye måder. Det giver mening, det giver kvalitet, og det giver udvikling. Det forbedrer dialogen, og det forbedrer arbejdsmiljøet.

Det er vigtigt at tænke på det store puslespil, hvor alle brikker skal i brug for at skabe en helhed. Der er huller i rammen, som skal lukkes. Der er både nye beslutninger, som skal tages, og vi skal have modet til at implementere dem, før vi lykkes. En ny sundhedsstruktur skal på plads i løbet af året, og vi venter spændt på den rammebeslutning fra Christiansborg, der skal sætte det hele i gang.

Lige nu er min opfordring, at vi skal passe på alle faggrupper. At vi skal se hinanden og række ud til andre fagligheder end den, vi selv er en del af. Et puslespil består af mange brikker, der skal hænge sammen for at skabe en helhed. ★

MONA STRIIB
FORMAND

”

ALLE BRIKKER SKAL
I BRUG FOR AT SKABE
EN HELHED.

X

@STRIIBMONA

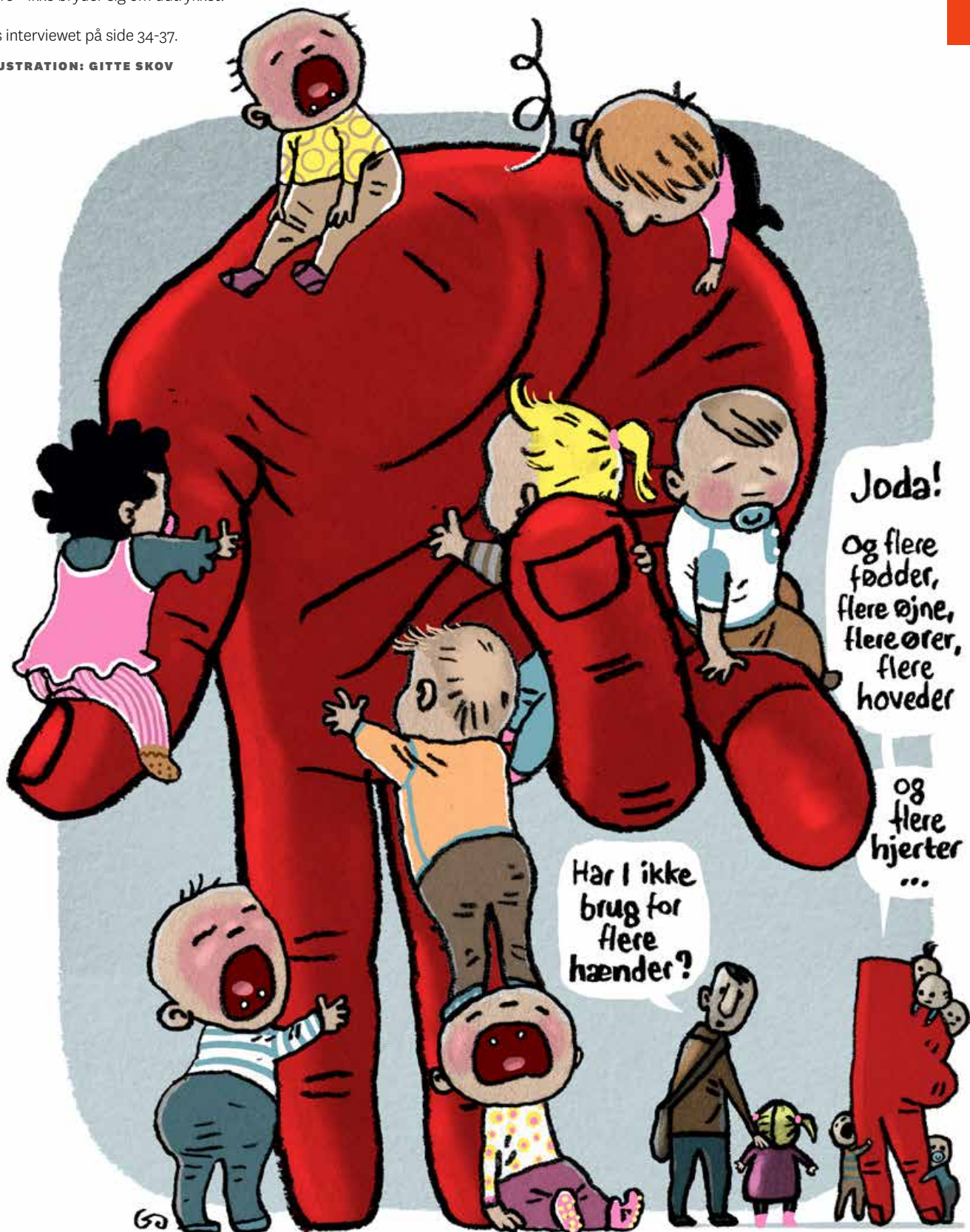
BRANDVARME HÆNDER

Forfatteren Stine Askov har valgt at kalde sin nye skønlitterære bog for 'Varme hænder'. Titlen er ironisk, da hun – som så mange andre – ikke bryder sig om udtrykket.

Læs interviewet på side 34-37.

ILLUSTRATION: GITTE SKOV

GROFT
SAGT

**NY
PODCAST**

MØD PANELET

**Rasmus
Fog-Nielsen**
Pædagog
Fritidscenter
Bispebjerg Syd

Annika Bæk Vind
Leder
Børnehuset
Grønttorvet

Kære læser

Det her har jeg glædet mig til at fortælle dig om: Sammen med vores panel af sjove og dygtige mennesker har jeg nemlig lavet en helt ny podcast, som handler om alle de ting i (arbejds)livet, der giver smil på læben, ondt i maven og bobler i hovedet.

'**Dilemmaklubben med Malin**', hedder den, og her dykker vi ned i spørgsmål, der kommer direkte fra dig og dine kolleger.

For hvad ville du sige til, at din tillidsrepræsentant havde sin mor boende på arbejdspladsen – og at tillidsrepræsentanten oven i købet snart skal være leder? Jeg kan afsløre, at det ikke falder i god jord hos panelet. Av.

Du kan også høre Dilemmaklubbens råd, når en doven seniorkollega beder eleven om at lave kaffe og endda skælder ham ud, fordi han ikke kan være to steder på samme tid.

Hos os i Dilemmaklubben er mottoet: Intet er for almindeligt. Og intet er for sært. Nogle gange går vi tæt på privatlivet, andre gange er det almindelige hverdagsproblematikker på arbejdet, der fylder. Jeg lover, at det bliver både sjovt, alvorligt, kærligt og nogle gange direkte forargende. Men det bliver aldrig kedeligt.

Og hvis du tænker, hvad en podcast egentlig er, så er det en almindelig lydoptagelse, du kan høre på din cykel på vej hjem fra arbejde, mens du skræller kartofler, eller når din partner bare bliver for meget. 😊

Jeg glæder mig til, at du lytter med. Det kan du gøre allerede nu, der hvor du plejer at lytte podcast – eller her: [Fagbladetfoa.dk/podcast](https://fagbladetfoa.dk/podcast)

Kh Malin, journalist på Fagbladet FOA, og alle paneldeltagerne i Dilemmaklubben

Scan og lyt

Kære Dilemmaklub

Skal jeg lyve mig syg, når mit barn har feber for femte gang denne måned, og min chef har bedt mig om at finde en løsning?

Kh Mette

Kære Dilemmaklub

Min kollega har misbrugsproblemer. Kan jeg nøjes med at tage problemet op med hende og forsøge at hjælpe hende med at finde et behandlingssted, eller er jeg forpligtet til at gå til ledelsen? Jeg vil nødigt være med til at få hende fyret. Håber, I kan hjælpe,

vh Jan

Husk

Send dine egne dilemmaer til Dilemmaklubben på dilemma@foa.dk

Monia Brøgger-Stoltz
Ftr og social- og sundhedsassistent
Rudersdal

Niclas Vingum Tindbæk
Læser SOSU
EUX på SOSU H

Signe Gundlach Nielsen
Social- og sundhedsassistent
Plejehjemmet Bakkely

Rikke Riis Jensen
Social- og sundhedsassistent
Psykiatrisk afdeling, Odense

**... OG
MANGE
FLERE**

”Hvad er kisir?”

På Herlev Hospital arbejder Fidan Issa med maden til de indlagte. Det har vist sig, at god mad giver mere tilfredse patienter og sparer penge i bl.a. råvareforbrug og indlæggelsestid. Og så giver det glattere medarbejdere.

TEKST OG FOTO: SIMON JEPPESEN

HOSPITALSMAD I HERLEV

Ernæringsenheden på Herlev Hospital har i alt 250 medarbejdere. Den laver mad til 650 indlagte på Herlev og Gentofte Hospital samt 425 i akutmodtagelsen.

Her er 20-25 nationaliteter og dermed også en stor viden om madlavning i hele verden.

À la carte-konceptet, hvor patienterne selv vælger maden på en tablet, erstattede et buffetkoncept.

Udover mætte og tilfredse patienter, der ikke taber sig, er fordelene ved konceptet: Mindre madspild og emballageforbrug, en reduceret CO₂-udledning samt besparelser.

Workshoppen i denne reportage var den første af otte.

BAG OM ORDET

Kisir er navnet på en tyrkisk bulgarsalat.

VED ARBEJDSSTATIONEN til morgenmadsbakker gør køkkenmedarbejder Fidan Issa en bakke klar til en patient på plastikkirurgi.

Hun ser på skærmen: to boller, dobbelt ost, dobbelt oksespegepølse, druer, dobbelt marmelade, croissant og wienerbrød.

Hun gør en anden bakke klar til én på barselsgangen med tre gange druer.

Patienterne vælger morgenmad på en tablet mellem en lang række forskellige tilbud. Det giver dem medbestemmelse over den mad, de får serveret.

Det samme får 42-årige Fidan Issa, der kom til Danmark i 2015 fra Syrien, også snart i forhold til de retter, der er på menuen.

Den dag, Fagbladet FOA besøger hende på arbejde, er hun nemlig også med på en workshop med kulinarisk leder Jesper Vangdrup. Målet er at udvikle nye retter til menukortet.

De er fem kvinder med muslimsk baggrund i lokalet. En af de fem, Shwana fra Pakistan, siger stolt om den butter chicken, som er en af hospitalets mest populære retter: "Det er min opskrift."

Alle indlagte, også 'Muhammed på 75 fra Libanon', skal kunne finde noget, som han kan lide og være tryk ved, for det gør patienterne hurtigere raske. Kvinderne diskuterer, griner, skriver ned på post-it-sedler, som Jesper sætter op på en tavle.

"Hvad er kisir," spørger han og holder en seddel op.

"Kender du ikke det," udbryder en kvinde forbløffet, alle griner igen.

Opslagstavlen er fyldt med post-it-sedler, og de fem kvinder kommer op og flytter rundt på dem i forskellige kategorier – hvad passer til børn, ældre, vegetarianer?

Det næste punkt er udvælgelse og det lange udviklingsarbejde, som en eventuel ny ret skal igennem for at leve op til hospitalets mange krav.

"Er der nogle, der vil være med til at udvikle videre efter i dag," spørger Jesper.

Alle fem kvinder melder sig. ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

INGEN SUNDHEDSPLEJE UDEN SUND MAD I SUNDE OMGIVELSER

FAGLIGT TALT | Hjemmeplejen er på vej mod en stille, men ikke desto mindre stor omvæltning. Efter mange års kamp har vi fået politikerne med på en ny måde at organisere ældreområdet på: I stedet for en klassisk kommandostruktur, hvor alting styres fra et overordnet kontor et sted inde "på kommunen", skal arbejdet nu tilrettelægges og udføres af faste, tværfaglige og selvstyrende teams af medarbejdere i samarbejde og samspil med den ældre og de pårørende.

Det er intentionerne med den nye ældrelov, som et politisk flertal på Christiansborg annoncerede i april, og modellen med selvstyrende teams har FOA talt varmt for i mange år. Indrømmet: Der er faldgruber på vejen, men viljen er der. Og ude i kommunerne er man allerede godt i gang mange steder.

Hvis de mindre selvstyrende teams skal fungere er det nødvendigt, at de forskellige teams repræsenterer en bred faglighed: Sosu-assistenten og -hjælper, hus- og service-assistenten skal sammen med sygeplejersker og rengøringsfolk lufte hjemmeplejen med deres fælles faglighed.

Vi ved nemlig godt, som senest Covid-epidemien har mindet os om, at der ikke er nogen sundhedspleje uden en ordentlig hygiejnisk rengøring. Og der er ingen restitution og forebyggelse uden sund mad og sunde omgivelser. ★

Pia Nielsen
PIA NIELSEN
SEKTORFORMAND

”

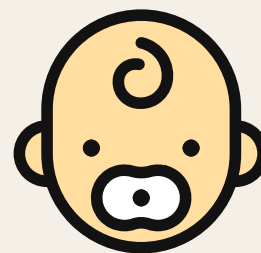
**VILJEN ER DER. OG
UDE I KOMMUNERNE
ER MAN ALLEREDE
GODT I GANG MANGE
STEDER.**

@KOSTOGSERVICE

KORT
OG
GODT

VED DU ...

... hvor lang barsel du har? Hvor længe du har fuld løn? Og hvad med din partner?

Det er ikke altid helt nemt at finde ud af. Men med FOAs nye barselsberegner bliver det stillet op, så man forstår det. Her får du din egen unikke barselsplan, som tager højde for både din og din partners rettigheder til løn under orlov, hvordan I deler orloven og hvilke frister, I skal overholde ... og meget mere.

Find den her

RAPPORT: SELVSTYRENDE TEAMS GØR UNDERVÆRKER

Det er lettere at gøre en positiv forskel for borgerne, og medarbejderne er oftere stolte af det arbejde, de udfører, og fællesskabet med kollegerne er blevet større.

Det er nogle af de resultater, der er kommet frem i en ny undersøgelse om faste, tværfaglige og selvstyrende teams i ældreplejen, som Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, VIVE, har lavet på baggrund af 25 kommuners forskning med faste teams i ældreplejen.

66 procent af medarbejderne oplever, at det er lettere at tilpasse hjælpen til borgerens behov og ønsker, og 63 procent svarer, at de oftere kan være stolte af det arbejde, de udfører.

Foto: COLURBOX

Museer slog rekord i 2023

2023 var det første år siden 2019, som ikke var påvirket af coronapandemien. Måske var det derfor, at 2023 også er det år, hvor man har registreret flest gæster på de danske museer, siden Danmarks Statistik begyndte at holde øje med tallet i 1984. 17,4 millioner gange blev de

danske museer besøgt sidste år, viser de nye tal. Tallene viser også, at de statsstøttede museer tilsammen havde 14,5 millioner besøg, hvilket er syv procent flere end i 2019, skriver Ritzau. Samtidig stod museerne uden statsstøtte kun for 2,9 millioner af besøgene.

17,3

milliarder kroner lød PenSams afkast på i 2023 før skat. Sammenlignet med andre pensionselskaber i branchen var det et af de bedste afkast, og det betød, at de fleste medlemmer har oplevet stigende pensionsudbetalinger.

KILDE: PENSAM.DK

KUN I E-BOKS FRA JULI

Fra juli sender FOA og FOAs A-kasse indbetalingskort for indbetaling af kontingent ud via e-Boks i stedet for et fysisk brev. Det sendes til alle FOA-medlemmer, der ikke har tilmeldt sig Betalingsservice. Medlemmer, der er fritaget for digital post, Mit-ID og e-Boks, vil stadig få tilsendt et fysisk indbetalingskort med posten.

STORT FALD I ANTALLET AF AUPAIRER

På 10 år er der blevet markant færre, der arbejder som aupair i Danmark. I 2023 fik 533 personer tilladelse til at arbejde som aupair i Danmark. I 2013 var det tal på 1.989. Det viser tal fra Danmarks Statistik.

KILDE: KRISTELIGT DAGBLAD

FLERE BØRN HAR FÅET DET SVÆRT

Ledere af daginstitutioner i hele landet oplever, at andelen af børn, der enten er i fare for at stå udenfor fællesskabet eller mistrives, er stigende. Hele 85 procent i undersøgelsen fra Danmarks Evalueringsinstitut, EVA, oplever flere børn med komplekse udfordringer sammenlignet med for fem år siden. 71 procent oplever flere børn i deres daginstitution med tegn på mistrivsel.

KILDE: EVA.DK

Medlemmerne skal være i centrum. De skal opleve, at det stadig giver mening at være med i en fagbevægelse. At det stadig er muligt i fællesskab at gøre noget for sine egne vilkår.

DENNIS KRISTENSEN

TIDLIGERE FOA-FORMAND

I et interview med Fagbladet FOA i anledning af udgivelsen af erindringsbogen 'Opgør'.

Som nyudnævnt oversygeplejerske opdagede Sara C. Rønholt (mf.), at det knirkede med arbejdsmiljøet i det kirurgiske afsnit. Næsten to år senere håber hun, at Tina Pamperin (tv.), Virpi Nielsen og deres kolleger oplever, at hverdagen er blevet sjovere.

Tina og Virpi fik anerkendelse som fortjent

Fire hospitalsmedhjælpere var fanget i småbrokkeri og dårligt arbejdsmiljø. Det har nye arbejdsrutiner og tættere samarbejde med læger og sygeplejersker ændret på.

AF MORTEN BRUUN | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

Vi fik bare at vide, hvad vi skulle gøre, og sommetider fik vi bare overarbejde, fordi arbejdet ikke var planlagt så godt.

TINA PAMPERIN
ENDOSKOPIASSISTENT

Forandringerne tog fart, da Sara C. Rønholt som nyansat oversygeplejerske læste de seneste trivselsmålinger og noterede, at afsnittets fire hospitalsmedhjælpere – Tina Pamperin og Virpi Nielsen og to kolleger – løbende gav udtryk for, at arbejdsmiljøet kunne være bedre.

Sara C. Rønholt talte med dem og analyserede arbejdsgangene. Og hun undrede sig blandt andet over, at de fire ikke en gang var enige om, hvorvidt de skulle præsentere sig som skopvaskere, vaskepiger eller noget helt tredje.

”Jeg spekulerede på, hvad det bundede i,” mindes Sara C. Rønholt, som måtte spejde længe for at finde både arbejdsglæde og faglig stolthed.

Den fornemmelse bekræfter Tina Pamperin og Virpi Nielsen, når de noterer, at der dengang var noget ’småbrokkeri’. De oplevede sig ikke som en del af det samlede team i afsnittet, og det satte sit præg på hverdagen.

”Vi fik bare at vide, hvad vi skulle gøre, og sommetider fik vi bare overarbejde, fordi arbejdet ikke var planlagt så godt,” mindes Tina Pamperin.

En fast del af teamet

Det ændrede sig stille og roligt i takt med, at afsnittet – med Sara C. Rønholt bag rattet – har kigget på arbejdsgange og rutiner.

Nu er den enkelte endoskopiassistent hver dag tilknyttet et team af læger og sygeplejersker, som hun arbejder tæt sammen med som en del af flowet. Alle kender dagens program, og alle har blandt andet ansvar for, hvornår skoper skal være rengjorte og klar til

nye kikkertundersøgelser. Og alle kan løbende følge ændringer på den oversigtstavle, hele afsnittet nu benytter.

Samtidig har endoskopiassistenterne fået præciseret deres funktionsbeskrivelser, deres kompetencer er i højere grad kommet i spil, deres opgaver er fordelt på fire områder, og de skiftes til at være tilknyttet afsnittets forskellige stuer.

”Det har både givet større retfærdighed og tilfredshed,” siger Virpi Nielsen.

Sidder med den bedste trumf

Forløbet nåede i mål, da Sara C. Rønholt med virkning fra 1. februar fik direktionsens tilladelse til at udnævne alle fire medarbejdere til endoskopiassistenter.

Titlerne har ikke – i hvert fald ikke endnu – udløst højere lønninger. Men nu har de i hvert fald ikke jobbet udelukkende af gavn, men også af navn.

”En ny titel lyder måske ikke af så meget, men de har fået den faglige anerkendelse, de fortjener. Og hele afsnittet nyder godt af det tættere samarbejde,” siger Sara C. Rønholt, mens hun venter på, om de seneste to års indsats kan aflæses i de kommende trivselsmålinger.

Det er der noget, der tyder på. Under alle omstændigheder ved de fire endoskopiassistenter, at de sidder med den bedste trumf på hånden. En trumf, der understreger afsnittets afhængighed af deres indsats:

”Hvis vaskerummet ikke fungerer, får de ingen rene skoper, og så kan de ikke komme videre ...” ★

MOBR@FOA.DK

For knap to år siden var Tina Pamperin og Virpi Nielsen ansat som husassistenter og hospitalsmedhjælpere på Afdelingen for Mave-, Tarm- og Leversygdomme på Herlev Hospital.

Deres opgave var at vaske det dyrebare udstyr, der bruges til kikkertundersøgelser på det kirurgiske afsnit.

De er stadig ansat på samme afsnit. Deres opgaver har heller ikke ændret sig. Men alligevel er alt ikke det samme som før.

De har fået nye titler og kan nu kalde sig endoskopiassistenter. Og de oplever, at læger og sygeplejersker møder dem med større respekt for deres faglighed end tidligere.

”Før var vi sådan nogle, der bare var der. Vi var de oversete. De glemte,” siger Tina Pamperin og Virpi Nielsen.

”Vi er en pause fra sygdommen”

Mellem madlavning og rengøring er der plads til at give patienterne en omsorg, de ikke får andre steder.

AF IDA ØSTERLUND | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

FOTO: © HOSPITALSENHED MIDT

HAMMEL NEUROCENTER

Hammel Neurocenter behandler patienter, der har fået en moderat eller svær hjerneskade som følge af f.eks. en blodprop i hjernen eller hjerneblødning. Hospitalet har i alt 118 sengepladser, og der udskrives årligt mere end 1.100 patienter. Herudover behandles knap 1.000 patienter ambulant.

På Regionshospital Hammel Neurocenter bliver patienterne indlagt, når livet slår en uventet kolbøtte. Når en sygdom kræver landets mest specialiserede kræfter, og når de basale, menneskelige færdigheder skal læres forfra.

Her er læger, sygeplejersker, ergo- og fysioterapeuter, social- og sundhedsassistenter, en præst og talepædagog. Og så er der Mette Vinther Nielsen og hendes kolleger – serviceassistenterne.

De anretter og serverer mad. Vasker op og gør rent. Sorterer klude og tørrer af. De sørger for at holde smitte fra døren, nullermænd på afstand, og så sikrer de, at alle patienterne får det at spise, de har brug for og lyst til.

Og som de kan indtage. For tygge- og synkebesvær (dysfagi) kan være en konsekvens af et slagtilfælde (stroke), som mange af patienterne her har haft.

”Det er jo meget vigtigt, at dem, som skal have tyggevenlig mad, får det, for

ellers kan det gå grueligt galt,” siger Mette, som oprindeligt er uddannet baker.

Hun har arbejdet her siden 2012.

”At følge patienternes udvikling og at lære dem at kende, er noget af det bedste ved mit arbejde. Her kommer man tæt på folk og deres pårørende på en anden måde, end jeg gjorde som baker.”

Selvom det ikke er serviceassistenterne, der står for plejen, får de et tæt forhold til familierne. Måske netop fordi de ikke er en del af plejen.

”Når vi som serviceassistenter går ind til patienterne for at gøre rent, så kommer vi ikke for at måle blodtryk, give medicin eller for at træne. Vi kommer ind og kan snakke om vejret eller alt muligt. Vi er en pause fra sygdommen. Vi kan give dem et pusterum til at tale om, hvad der sker i tv’et eller om håndboldkampen i går. På den måde kan vi bidrage til noget, der minder mere om dagligdag.” ★ ID50@FOA.DK

Selvom det ikke er service-assistenter som Mette Vinther Nielsen, der står for plejen, får de et tæt forhold til familierne.

SOSU-ASSISTENT OM NY ÆLDRELOV:

”Det lyder meget fint og meget nemt”

Fagbladet FOA har bedt social- og sundhedsassistent Laura Jensen vurdere den kommende ældrelov. Hun er skeptisk.

AF IDA ØSTERLUND | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

AFTALE OM NY ÆLDRELOV

Aftalen om en ny ældrelov er indgået mellem regeringen, SF, Liberal Alliance, De Radikale, De Konservative og Danmarksdemokraterne. Efter vedtagelsen skal den efter planen træde i kraft 1. juli 2025. Her er de væsentligste ingredienser:

1. Helhedspleje – hjælp og pleje skal tilpasses efter borgernes individuelle behov
2. Faste teams skal udvides i ældreplejen i kommunerne
3. Færre og forenklede tilsyn
4. Lokalplejehjem styret af selvstændige bestyrelser
5. Velfærdsteknologi skal udbredes via en national strategi
6. Tættere samspil med pårørende
7. Mindre dokumentation, færre krav, bedre brug af faglighed.

Læs mere om ældreloven her

Der skulle gå mere end to år, fra ældreloven blev nævnt første gang, til der blev indgået en bred politisk aftale i april.

Alligevel virker det, som om politikerne ikke har tænkt deres initiativer til ende. Sådan lyder det fra social- og sundhedsassistent Laura Jensen, som er en af dem, der skal have med den nye ældrelov at gøre til hverdag.

”For mig ser det ud, som om de slet ikke har undersøgt, hvad det egentlig er, vi laver,” lyder hendes kritik.

Ældre skal have mere selvbestemmelse

En af grundstenene i ældreloven er ’helhedspleje’ og mere selvbestemmelse for de ældre. Men det giver ikke mening for Laura Jensen.

For det første fordi ældreplejen altid har arbejdet med begrebet ’helhedspleje’. For, som hun siger, vil man som faglært personale aldrig komme ind til en borger, der har gjort i bukserne, og stadig insistere på at gøre køkkenet rent, fordi det er den ydelse, borgeren er visiteret til.

Og for det andet er der slet ikke nok faglært personale, og det problem løser ældreloven ikke, mener Laura Jensen.

For det tredje, forklarer hun, er de borgere, som får ældrepleje i dag, en helt anden målgruppe end for cirka 30 år siden, da hun begyndte i faget.

”Nogle beboere på plejehjem er så dår-

lige, at de rent faktisk ikke er stand til at træffe en beslutning, som er til gavn for dem selv, fordi de ikke har så meget sygdomsindsigt eller indsigt i deres egen situation,” siger hun.

Pårørende bruger i forvejen meget tid

I ældreloven bliver der også lagt op til, at de pårørende skal spille en større rolle i ældreplejen, end de gør i dag. Laura Jensen har selv to forældre, der er oppe i årene. De bor ikke på plejehjem, men har stadig brug for hendes hjælp i dagligdagen.

Hun har svært ved at se, hvordan pårørende kan forventes at bruge endnu mere tid, end de gør i dag.

”Hvis mine forældre skal til læge, skal jeg tage fri for at følge dem derhen. I årevis har det været sådan, at plejepersonalet ikke har kunnet tage med dem til lægen. Jeg synes, at pårørende i forvejen bruger meget tid. Det lyder meget fint og meget nemt, når politikerne præsenterer det,” siger Laura Jensen.

Tanja Nielsen, sosu-sektorformand i FOA, er enig med Laura Jensen i, at det slet ikke er nyt, at der skal arbejdes med helhedspleje.

”Vores kritik går også på, at det udspil, der er kommet, kun drejer sig om opgaver fra serviceloven og ikke alt, hvad der foregår omkring borgeren,” siger Tanja Nielsen.

”Jeg er også enig i, at pårørende har en

Laura Jensen er ikke umiddelbart begejstret for regeringens planer for en ny ældrelov.

stor opgave omkring den ældre og har haft det i de seneste 10-15 år. Når regeringen taler om frivillige og det civile samfund, taler den også om for eksempel Ældre Sagen og Røde Kors – eller blot den lokale købmand. Det bakker FOA op omkring, da alle er nødt til at tage opgaven til sig og sikre, at den ældre har en værdig alderdom.”

Generelt ser Tanja Nielsen ældreloven som begyndelsen på et stort stykke arbejde, der nu skal i gang.

”Selve idéen om at forny og forbedre ældreplejen i Danmark er i høj grad vokset i vores have. Det er FOAs medlemmer, sammen med de ældre og de pårørende, der har fingeren på pulsen. Og jeg er glad for, at vi i det nye forslag til ældrelov kan genkende mange af de visioner, der motiverede os til at begynde med,” siger hun. ★ IDBO@FOA.DK

MINISTEREN:

FAGLIGHEDEN ER OGSÅ EN BÆRENDE VÆRDI

Fagbladet FOA tog Laura Jensens spørgsmål og kritikpunkter under armen på besøg hos ældreminister Mette Kierkgaard fra Moderaterne.

En af de bærende værdier i den nye ældrelov er selvbestemmelse for de ældre. Men hvordan skal man give mere selvbestemmelse til borgere, der ikke er i stand til selv at træffe en beslutning på egne vegne pga. for eksempel demens?

”Bare fordi man er kognitivt svækket, har man jo stadig nogle ønsker og behov. Det er egentlig det bærende menneskesyn. Så når vi siger selvbestemmelse, er det i virkeligheden for at understrege, at vi skal finde ind til de ønsker og behov. Og så er det klart, at hvis man er kognitivt

svækket, har man mere brug for dygtige medarbejdere. Det er derfor, at den anden bærende værdi i hele ældreloven er tillid til medarbejdernes faglige dømmekraft.”

I ældreloven lyder det, at de pårørende skal fylde meget mere. Hvilke opgaver skal de varetage?

”De pårørende skal ikke løse flere opgaver. Men det, pårørende kan, er jo, at de har en indsigt i de ældres liv og kendskab til deres livshistorie. Det handler i virkeligheden om at få den tætte dialog med de pårørende om, hvor det giver mening at hjælpe, og hvor det ikke gør.” ★

Livredder blev fyret under sygemelding

Katrine fik overtrådt sine grænser i en sådan grad, at hun blev sygemeldt fra sit arbejde og derefter fyret. Så fik hun hjælp af FOA.

AF PERNILLE MAGAARD BØGH | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

KOMMUNEN: VI VIL LÆRE AF SAGEN

Personalechef i Rødovre Kommune, Marianne Fæster Nielsen, skriver til Fagbladet FOA, at hun ikke kan svare på konkrete spørgsmål om sagen, fordi det er en personalesag omfattet af tavshedspligt.

Men 'vi tager medarbejdernes sikkerhed og arbejdsmiljø særdeles alvorligt. Det gælder også i mødet med borgerne, hvor der kan være tale om høje følelsesmæssige krav, og hvis der skulle være tale om krænkelse'.

'Derfor er der løbende fokus på beredskab og håndtering, ligesom vi er opmærksom på behov for at lære af vores erfaringer, også fra sager som denne. Det gælder både i forhold til samspil med borgerne og til vores medarbejdere'.

Jeg ville ønske, jeg kunne tage dig med i vandet og mærke din bløde hud."

Det er bare et af de eksempler, som en tidligere livredder i Vestbadet i Brøndby nævner, at hun har måttet lægge øre til fra en bruger af svømmehallen.

"Han gjorde alt for at få min opmærksomhed og sagde blandt andet, at jeg så sød ud og havde nogle pæne øjne. Jeg bad ham om at lade mig være i fred, så jeg kunne passe mit job," fortæller Katrine.

Katrine er et fiktivt navn. Fagbladet FOA er bekendt med livredderens rigtige navn, men sagen har haft så store konsekvenser for hovedpersonen, at hun ikke har lyst til at stå frem med navn og ansigt.

Begyndte i marts 2022

Sagen begynder i marts 2022, hvor svømmehalsbrugeren første gang gør sig bemærket, fordi han, ifølge Katrine, var 'overdrevet opsøgende'. En uges tid senere er han tilbage i svømmehallen med ordene:

"Se, hvem der er kommet tilbage. Jeg er kun kommet for at irritere dig."

"Hver gang, jeg gik forbi, fløjtede han og sagde perverse ting, såsom at jeg så bedre og bedre ud for hver gang, han kom," husker Katrine.

Hun fortalte derfor om brugerens grænseoverskridende adfærd til sin leder, og at hun ønskede ham bortvist hurtigst muligt.

"Men min leder sagde, at vi ikke kunne bortvise en gæst, før han havde talt med kommunen. Og det var mærkeligt, fordi det plejede ikke at være sådan," fortæller Katrine.

"Jeg svarede min leder, at jeg havde været livredder siden 2005, og jeg aldrig havde været udsat for lignende. Jeg kan godt se forskel på chikane og nogle, der bare prøver at provokere en livredder."

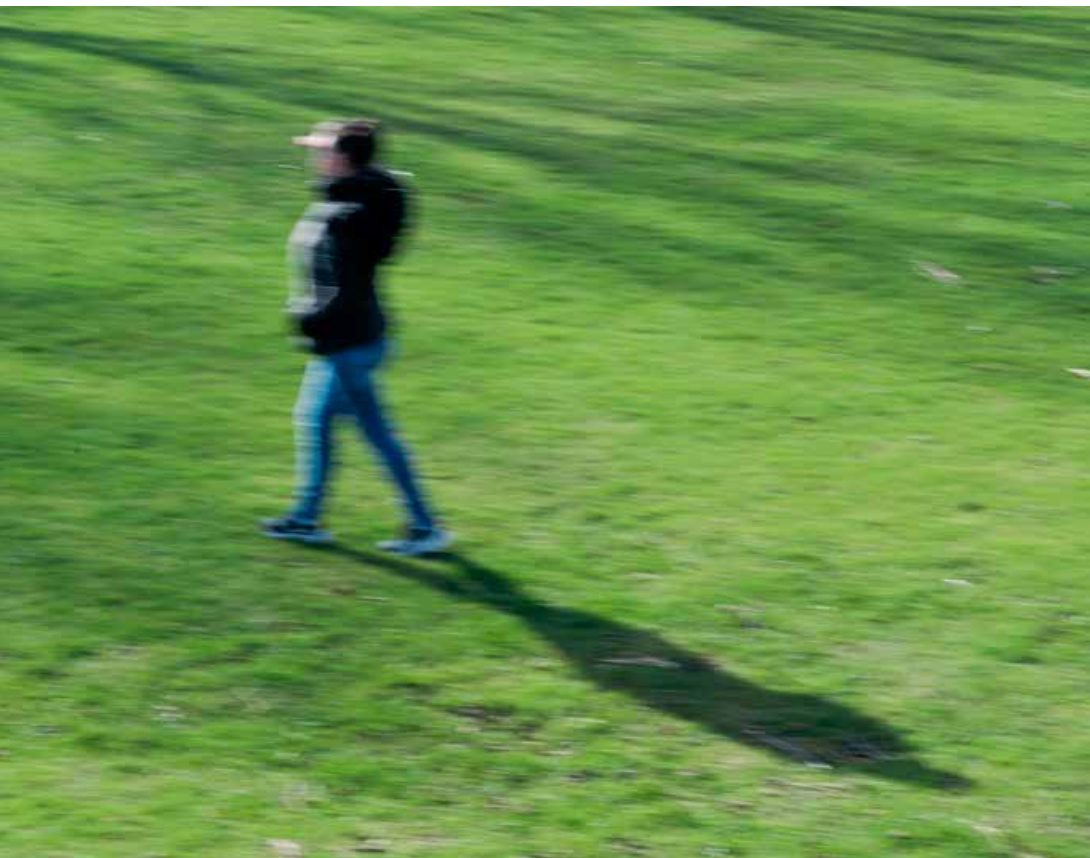
Katrine mærkede, hvordan kroppen begyndte at ryste ved tanken om at møde svømmehalsbrugeren igen.

"Jeg hørte hele tiden hans ord. Jeg blev bange for møde ham."

Ramte en nerve

En dag, da Katrine var ved at åbne en vippe, mærkede hun, hvordan nogle fingre gravede sig ned i hendes skulder. "Bøh," lød det fra svømmehalsbrugeren.

"Jeg følte, at han ramte en nerve, da han tog fat og råbte. Min verden sortnede. Jeg rystede, svedte og græd. Stod med hænderne foran mit ansigt og forsøgte at samle mig og finde ud af, hvad helvede der skete. Da jeg kiggede op, stod han og grinede."

Katrines store drøm er at komme i arbejde igen efter den ubehagelige oplevelse med sit arbejde i Vestbadet på den københavnske vestegn.

Det var dråben. Katrine var ikke i stand til at varetage sit arbejde.

Efter hun og en kollega sendte en mail om episoden til sin leder, besluttede de at bortvise den krænkende svømmehalsbruger. Derefter tog Katrine hjem, og fordi ledelsen ikke kunne fortælle hende, hvordan den ville sikre, at det ikke skete igen, så hun ingen anden udvej end at sygemelde sig.

Tre måneder efter sygemeldingen blev hun fyret.

"Min leder sagde, at de havde været glade for mig, men fordi min læge ikke kunne sige, hvornår jeg blev rask, måtte de opsige mig. Der smadrede han hele min verden," fortæller Katrine og pænger:

"Jeg er jo syg og mistede mit job, fordi min leder ikke håndterede konflikten."

Drømmen lever

Katrine har sammen med FOA kørt en retssag, som har resulteret i et forlig på betaling af seks måneders løn.

"Når en sag handler om chikane og arbejdsmiljø kan det være svært at bevise rent juridisk, om en arbejdsgiver har gjort nok. Vi havde ganske lidt på skrift, hvorfor det var ord mod ord," fortæller Katharina Kristoffersen, advokatfuldmægtig i FOA.

"I denne sag var det vores overbevisning, at Katrine var blevet afskediget i strid med ligebehandlingsloven, da hun stillede krav om et chikanefrit arbejdsmiljø. Et krav, som Rødovre Kommune ikke efterkom, hvilket førte til, at Katrine blev syg og senere opsagt. Vi er derfor glade for, at det er lykkedes at indgå et godt forlig i sagen."

Desværre er der, ifølge Katrine, ikke udsigt til, at hun kan komme i arbejde lige foreløbig:

"Jeg er på nerve- og depressionspiller – piller mod søvnbesvær, angst og rastløse ben. Uden dem fungerer jeg ikke. Jeg kan ikke være alene eller sammen med mange mennesker. Men min drøm er at komme i arbejde igen. Komme videre med mit liv. Både for min og mine børns skyld." ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

22%

af lønmodtagere på det danske arbejdsmarked vurderes at have oplevet mindst én hændelse af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane inden for de seneste 12 måneder.

KILDE: ARBEJDSSTILSYNET, 2021

Har du brug for hjælp
Kontakt din FOA-fagforening
via foa.dk/afdelinger

| CV |

2020-: Social- og sundhedsassistent,
Bøgebakken Plejecenter

2017-2020: Social- og sundhedsassistentelev, Roskilde

2016-2017: Social- og sundhedshjælper på
fire forskellige plejehjem

1993-2016: Selvstændig

1988-1989: Maskiningeniør på et russisk fragtskib
fra et rederi i Kaliningrad

**SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENT
ANDREJ SIVERTSEV:**

JEG BURDE VÆRE GÅET DEN VEJ TIDLIGERE

AF SARA RESTED SURI | FOTO: RASMUS BREUM

Jeg kendte ingen i Danmark og havde ingen fornemmelse for, hvad der ventede mig, da jeg forlod mit skib i 1989 og flygtede fra mit gamle hjemland Sovjetunionen. Men jeg var ung, og udsigten til at vende tilbage til livet bag Jerntæppet var værre for mig.

Jeg planlagde ikke at blive her i så mange år, men sådan blev det jo – og jeg har i hvert fald ikke fortrudt. Hvis der var nogen, der havde sagt til mig for 15 år siden, at jeg ville arbejde på et plejehjem i dag, havde jeg ikke troet dem. Men arbejdet har givet mig mere, end jeg nogensinde kunne forestille mig. Det har givet mig et unikt indblik i danskernes ånd, kultur og traditioner.

I begyndelsen da jeg kom hertil, var mit blik på Danmark en smule idealistisk. Her var altid smukt og dejligt og velfungerende, syntes jeg. Men efterhånden som jeg begyndte at lære at forstå sproget og blev en del af samfundet, begyndte jeg at være en smule mere realistisk.

Det er en perfekt måde at komme tæt på mit nye land. Jeg skulle have fået den her uddannelse før, for så kunne jeg tidligere have lært Danmark så godt at kende, som jeg gør nu. Hvis man som udlænding flytter til Danmark og har en høj uddannelse, prioriterer mange ikke denne her type arbejde så højt. Men jeg synes, at det giver rigtig meget. ★

LYT TIL FAGBLADET FOA

UNDGÅ AT BRÆNDE UD

Bare tre minutters pause kan gøre en kæmpe forskel

Det kan være svært at finde tid til pauser i et hektisk arbejdsliv. Men de er enormt vigtige.

FÅR DU NOK SØVN?

Hør, hvorfor solbriller kan hjælpe dig af med søvnproblemer

Du behøver ikke at være bekymret for dit helbred, selvom du arbejder om natten. Bare du får søvn nok.

EN FORRÅET KULTUR

To afsnit med psykolog Dorte Birkmose om forråelse

En af landets fremmeste eksperter i forråelse og mekanismerne bag går på jagt efter løsninger på problemet.

DIGITAL VELFÆRD

Velfærdsteknologi fylder mere og mere – hvad går det egentlig ud på?

Digitale kompetencer bliver stadig vigtigere, og nogle SOSU-skoler har fået særlige Digitech-linjer.

MÅ DE LEGE DOKTOR?

Onani og numselege i børnehaven kan skabe panik

Hvad er naturligt, og hvad skal man reagere på, når børn udforsker deres kroppe?

SEX OG HUDSULT

Mange taler først om borgernes seksualitet, når den er blevet et problem

Hvad skal man kunne håndtere, og hvad skal man ikke finde sig i, når det handler om borgernes seksualitet?

Husk, at du kan høre mere fra Fagbladet FOA i podcasten 'Færdigt Arbejde'. Find for eksempel disse seks episoder, hvor du normalt lytter til podcast – eller gå ind på **Fagbladetfoa.dk/podcast**.

INTERVIEW STINE ASKOV

”MAN KAN

Hvad gør man, når de såkaldt varme hænder får lyst til at ruske et barn eller råbe ad en plejekrævende pensionist? Det forsøger forfatter og tidligere pædagog Stine Askov at svare på med sin nye bog med en bevidst provokerende titel.

AF LAURITS ERIKSEN | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

Hun forstår godt, hvis man får lidt trækninger ved øjet, når man ser titlen på hendes nye skønlitterære bog.

'Varme hænder', hedder den.

"Det er fuldstændig rædselsfuldt at sige varme hænder," udbryder Stine Askov, da Fagbladet FOA møder den bogaktuelle forfatter i hendes lejlighed i København.

"Når folk siger det, tror man jo, at omsorgsarbejde bare er at skifte bleer, hælde mælk op i en kop, vaske sår og vende folk. Det er jo ikke det svære. Udfordringen er at skabe en nærværende relation, som er fortrolig og værdig for et andet menneske."

Den udfordring kender Stine Askov.

For få år siden lagde hun pædagogfaget til side for at blive forfatter på fuldtid. Og selvom hun ofte længes efter de gyldne stunder fra daginstitutionen,

er der samtidig meget, hun ikke savner: Alle de problematikker, der opstår, når man arbejder med mennesker. Og ikke mindst, at de problematikker aldrig bliver italesat ordentligt.

"Mit mål med 'Varme hænder' er at vise, at omsorgsarbejde er fyldt med svære følelser. Det er faktisk utrolig vanskeligt at holde styr på de følelser, fordi man hver eneste dag skal lægge sine egne behov til side for at drage omsorg for andre," siger Stine Askov.

Lysten til at ruske et barn

'Varme hænder' handler om Camilla, der har sagt sit job op som børnehavepædagog, fordi hun er blevet træt. Træt af at give omsorg til børn med små og store udfordringer, og træt af at bøvle med deres forældre. I stedet søger hun det, der i jobannoncen bliver kaldt 'verdens nemmeste job' – en stilling som handicaphjælper for Mathilde, som i bogen er en kendt forfatter.

Et job, der alligevel viser sig ikke at være helt let.

Selv oplevede Stine Askov ligesom romanens hovedperson Camilla, at hun som pædagog blev påvirket af dagligt at måtte undertrykke sine egne følelser.

"Det er ikke gangbart at være irriteret på gamle mennesker, børn eller

IKKE ALTID
VÆRE DEN BEDSTE”

→ handicappede, selvom de følelser opstår naturligt i sådan et arbejde. Det er tabubelagt, men vi ved ikke, hvordan vi taler om det,” siger Stine Askov.

For hendes vedkommende havde det også konsekvenser. Pludselig kunne hun have oplevelsen af at blive irriteret på forældre, når de spurgte om noget, der egentlig var relevant.

”Har du set Sunes sommerjakke?” Jamen så gå da for helvede selv ud og led efter den skide sommerjakke, kan du ikke se, jeg har travlt, tænkte hun inde i sig selv.

Eller hun kunne pludselig få lyst til at ruske et barn, fordi det råbte og skreg i garderoben – selvom hun aldrig ville gøre det i virkeligheden.

”Og det hjælper jo ikke at råbe ad et barn. Men pludselig bliver man bange, ked af det og frustreret, og så kan man få lyst til at tage det her barn og ruske det, fordi følelsen af irritation, afmagt og frustration bliver så stærk. Men hvor skal man gøre af de her følelser, når vi aldrig snakker om dem?” spørger Stine Askov.

”Jeg tror, jeg til sidst begyndte at læne mig lidt op ad en forrælse. Jeg var nødt til at gøre mig lidt hård, for ikke at lade følelserne komme til udtryk. Det er jeg ikke stolt af. Men jeg tror desværre ikke, at jeg er den eneste.”

Du er i sagens natur utilstrækkelig

Camilla, hovedpersonen i 'Varme hænder', finder ud af, at der bliver stillet store krav til hende i hendes nye arbejde. Hun føler sig utilstrækkelig, fordi hun ikke kan opfylde Mathildes behov. Hun formår aldrig at sætte Mathildes hår på den helt rigtige måde, og den spinat, hun køber, er aldrig god nok. Camilla føler sig efterhånden dårlig til sit arbejde, og det er skamfuldt for hende, fordi hun føler, hun skal være den bedste til alt.

”Men hvis du føler, du altid skal være den bedste, så vil du i sidste ende føle dig utilstrækkelig,” siger Stine Askov og uddyber:

”Man er aldrig færdig med at give omsorg. Børn kan aldrig få omsorg nok, og det samme gælder plejehjemsbeboere, indlagte på hospitaler eller folk med handicap. Som velfærdsansat er du i sagens natur utilstrækkelig. Og det er en forfærdelig følelse, for dit job gælder jo liv eller død for de mennesker, du passer på.”

Stine Askov mærker selv som forfatter, at hun vil være den bedste. Pludseligt kan hun føle et behov for at blive knuselsket af sine læsere og få gode anmeldelser i aviserne. Men særligt mærkede hun behovet, da hun var pædagog. Perfekthedskulturen gennemsyrrer nemlig, ifølge hende, hele velfærdssektoren.

”Når man arbejder i for eksempel en daginstitution, er der jo hele tiden nogen, der bedømmer ens arbejde. Forældre, der undrer sig over, at turdagen ikke blev gennemført, eller hvor man var, da deres barn blev slået i garderoben,” siger hun.

Det er den konstante tvivl om, hvorvidt man er god nok til sit arbejde og de svære følelser, der følger med, Stine Askov ser som den største udfordring i velfærdsfagene lige nu. Ikke fordi hun mener, at omsorgssektoren har nok af de der 'varme hænder', som alle går og taler om. Men fordi hun ikke er sikker på, at løsningen alene er flere kolleger.

”Vi har brug for plads til at kunne indrømme, at vi synes, vores arbejde er svært. Det er svært at indrømme, at vi indimellem ikke har overskud til at give omsorg, fordi vi altid giver så meget af os selv. Særligt fordi vi alle gerne vil være den bedste. Så længe det er sådan, så er det jo nemmere bare at sige: Giv os nogle flere varme hænder.” ★

LAUE@FOA.DK

'VERDENS BEDSTE DAG'

Nogle gange savner forfatteren Stine Askov det, hun kalder 'verdens bedste dag'.

De dage, man var pædagogen, der havde planlagt en udflugt for hele børnehaven.

Køkkenmedarbejderen havde smurt madpakkerne, og børnene gik hånd i hånd gennem skoven, mens de sang om kap med fuglene, der som de første forårstegn var fløjet ind fra syden.

Pludselig skinnede solen og 'HOV – se børn! Der er en snogi'!

”De stunder savner jeg. Jeg vil ikke udelukke, at jeg bliver pædagog igen en dag,” siger Stine Askov.

”Jeg vil ikke udelukke, at jeg bliver pædagog igen en dag. Altså, hvis nogle vil ansætte mig efter det, jeg har sagt her,” siger Stine Askov som en spøg.

GENKENDER DU DE TIDLIGE TEGN PÅ FORRÅELSE?

Fagbladet FOA har for nylig sat massivt fokus på begrebet forråelse. Her er en guide, vi har sat sammen omkring de tegn, man skal være opmærksom på hos sig selv og andre.

- Manglende interesse eller nysgerighed blandt kollegerne om, hvordan borgere og patienter bedst hjælpes.
- Irritation, vrede eller frustration over borgere, patienter, børn eller pårørende.
- Mange konflikter – også om småting.
- Nedsat empati.
- Ingen udfordrer længere hinanden på, hvordan arbejdet udføres.
- Nye kolleger, fx nyansatte eller praktikanter, undrer sig over hårdheden og tonen i sproget.
- Personalegruppen undgår bestemte borgere, patienter eller børn, fordi der er for travlt til at hjælpe dem.
- Der er (måske usagt) enighed blandt kollegerne om, at en ’hård linje’ overfor borgerne, patienterne eller børnene er nødvendig.
- Fjendebillede eller mistro blandt kollegerne, om de borgere, patienter eller børn, vi arbejder med.
- Latterliggørelse og parodier af patienter, borgere, børn, pårørende eller forældre.
- Stigende brug af afvisninger, skældud, straf med videre fra personalet overfor borgerne, patienterne eller børnene.

Læs mere om forråelse
på fagbladetfoa.dk

SKAL DU HOLDE FERIE?

HUSK!

21. juni

kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk/find-blanketter. Se oversigt over alle datoer på foa.dk/udbetalingsperioder.

A-kassen har fået nyt telefonnummer

Husk at du kan du ringe til FOAs A-kasse i tidsrummet 8 til 18 på alle hverdage. Vores telefonnummer er **46 97 37 77**.

Nyt job?

Find dit nye job på foa.dk/foajob.

Få ansøgningshjælp

Har du svært ved at skrive ansøgninger, eller har du brug for lidt inspiration, kan du få hjælp til at skrive din jobansøgning ved hjælp af kunstig intelligens via vores hjemmeside. Alt, du skal bruge, er et stillingsopslag og dit CV. Du finder ansøgningshjælperen på denne side: foa.dk/ansøgningshjælper.

Digital post

Har du husket at tjekke din post fra FOA? Det gør du på foa.dk/post. Husk, at du på Mit FOA i øverste højre hjørne på hjemmesiden kan se og evt. ændre, hvordan du får besked, når der er post til dig. Vi anbefaler, at du får besked pr. mail eller sms.

Er du ved at planlægge sommerferien, så husk også at få styr på det med feriedagpengene – og hvem du skal informere om ferien.

AF METTE WIEDERHOLT PEDERSEN

Hvem skal have besked om din ferie?

Hvis du er i arbejde, skal du aftale ferien med din arbejdsgiver. Er du ledig, kan du selv vælge, hvornår du vil holde ferie, men både jobcentret og din lokale a-kasse skal have besked – enten telefonisk eller skriftligt. Du skriver til dit a-kasseregionskontor via foa.dk/post. Vi skal have besked senest på feriens første dag. Jobcentret skal have besked så hurtigt som muligt og mindst 2 uger før feriens start.

Hvis du ikke overholder denne frist, har du pligt til at deltage i de møder og aktiviteter, som jobcentret indkalder til – også selvom du holder ferie. Deltager du ikke, risikerer du at miste dagpengene for en periode.

Hvis du vil være sikker på at have dine feriedagpenge inden feriens start, skal vi have modtaget din ansøgning senest en måned, inden du holder ferien.

Sådan søger du om feriedagpenge

Du søger om at få udbetalt feriedagpenge på foa.dk/feriedagpenge. Du kan som regel tidligst få udbetalt dine feriedagpenge, når du har holdt den ferie, du måtte have optjent fra en arbejdsgiver – husk at oplyse på ansøgningen om feriedagpenge, og om du har optjent ferie hos en arbejdsgiver.

Er du i tvivl om, hvorvidt du har optjent feriedagpenge?

Hvis du har modtaget dagpenge, feriedagpenge eller barselsdagpenge efter 1. september 2023, kan du have optjent ret til at få udbetalt feriedagpenge fra FOAs A-kasse. Hvis du har optjent et antal dage med feriedagpenge, vil du på din seneste udbetalingsmeddelelse kunne se, hvor mange dage du har optjent. Du finder udbetalingsmeddelelsen i foa.dk/post.

De dage med feriedagpenge, som du har optjent siden 1. september 2023, kan du afholde frem til den 31. december 2024. Du kan søge om at få feriedagpengene udbetalt frem til 31. januar 2025.

Krav til dig, hvis du skal have feriedagpenge

Feriedagpenge kan betragtes som en erstatning for, at du ikke har optjent ret til fuld ferie hos en arbejdsgiver, fx fordi du har været på dagpenge i en periode.

I modsætning til feriepenge optjent efter ferieloven er feriedagpenge en særlig ydelse, som du kun har ret til, hvis du opfylder nogle særlige betingelser. Du skal bl.a. have ret til dagpenge på ferietidspunktet og være i arbejde som lønmodtager eller være ledig og tilmeldt jobcentret.

Hvis du har ret til at forlænge din dagpengeret, kan du også modtage feriedagpenge i den forlængede dagpengeperiode.

Du skal desuden umiddelbart før ferien opholde dig i Danmark og stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Du kan læse mere om reglerne på foa.dk/feriedagpenge. ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

GRÆSKE FLADBØD MED SALAT

Savner du inspiration til en velsmagende madpakke, der kan holde energien oppe, så kig med her. Der er fut i smagen, når tomater, agurk og krydderurter har fået sommersonne. Nyd de saftige grøntsager, der er på toppen lige netop nu.

AF KATRINE KLINKEN | FOTO: LINE FALCK

DIP!

Tzatziki: 200 g fast yoghurt, 2 fed knust hvidløg, 1/3 revet agurk, olivenolie og salt

JORDBÆR, HINDBÆR OG RIBS

Lækker haps! Røde bær er lækre og gør glad

Græske fladbrød med salat

6 stk.

15 g gær
3 dl vand
1 tsk. honning eller sukker
1/2 dl olivenolie
2 tsk. groft salt
ca. 450 g hvedemel (7,5 dl)

Fyld til 10 fladbrød

2-3 tomater
4 kogte kartofler
1 hårdkogt æg
1 rødløg
1 håndfuld basilikum og merian
6-8 sorte oliven
100 g salatost i tern
1 spsk. olivenolie

Tilbehør

3 dl tzatziki

Opskrift

Dejen: Smuldr gæren i lunkent vand og tilsæt honning eller sukker. Rør sammen med olivenolie og salt. Tilsæt gradvist mel. Ælt dejen glat og smidig. Tilsæt ikke mere mel, end at dejen er blød. Læg dejen i en skål smurt med olivenolie. Dæk dejen til og lad den hæve i køleskab 10-20 timer.

Del dejen i 8 og form runde boller. Drys bordplade med mel, og rul bollerne ud til 1-2 mm tykke fladbrød. Prik brødene med en gaffel.

Varm en stegepande op ved god varme og bag brødene et par minutter på hver side, til de er bløde, luftige og lysebrune.

Fyld: Skyl grøntsagerne og krydderurter. Skær tomater, kartofler, æg og rødløg i mindre stykker. Bland det hele sammen med olivenolie, urter, oliven og salatost. Fold brødet sammen med salat og tzatziki, når det skal spises.

Katrine Klinken er kok og ernærings- og husholdningsøkonom og arbejder som madskribent.

Læs mere
[instagram.com/katrineklinken](https://www.instagram.com/katrineklinken)

DET SKER

FREDERIKSSUND

Seniorklubben. 18. sep. kl. 13: Musikalsk underholdning v. Finn Bendixen, som fortæller om dansens historie. | 23. okt. kl. 13: 'Bali - Gudeørne' v. Peer Faurskov, som viser billeder og fortæller om Bali.

HORSENS

Seniorklubben. 11. juni kl. 11: Kør sammen-tur til Danmarks ældste minigolfbane i Saxild ved

Odder. Vi mødes på stedet kl. 11. Mulighed for frokost, dog egenbetaling.

ODENSE

Seniorklubben. 27. aug. kl. 9.30-10: Tilmelding til kuglen og planken med buffet. Pris: medlem 130 kr. ikkemedlem 150 kr. | kl. 10-12: Foredrag og syng-sammen om 2 x Andersen v. Poul Balslev. Poul fortæller om Benny Andersen og H. C. Andersens liv og deres sange. Der serveres kaffe og kage. Afholdes i FOA Vesterbro 120, Odense. | 10. sep.: Udflugt til Holmegård Værk og Vesterhave Vingaard. Afg. kl. 7.30 fra Dannebrogsgade; Odense, afg. kl. 7.55 fra Amtsgården; afg. kl. 8.30 fra Vejerboden, Nyborg.

Vi får en rundvisning ved Holmegård Værk. Efter frokost kører vi til Vesterhave Vingaard, hvor der vil være rundvisning samt vin-smagning. Vi slutter i gårdbutikken, hvor der bl.a. kan købes vin. Pris medlem 960 kr. og ikkemedlem 1.260 kr.

SØNDERJYLLAND

Seniorklubben. 20. juni: Endagstur til Fattigården i Svendborg og De japanske haver. Bagefter rundvisningen kører vi til Cafe Dalkilden, hvor vi får 'Gammeldags Oksesteg'. Derefter kører vi til De Japanske Haver, hvor ejeren fortæller lidt om haverne. Afg. kl. 9.00 fra FOA Sønderjylland, Brundevej 2, opsamling kl. 9.15 Time out Hammelev. Prisen for medlemmer 200 kr. Ægtefæller/samlever, som ikke er medlem af FOA 350 kr. Tilmelding senest 12. juni på foa.dk/afdelinger/foa-soenderjylland. Ret til ændringer forbeholdes. Ved møder i afdelingen er kaffen gratis for alle. Ikkemedlemmer, betaler entréen ved arrangementer ude af huset. Husk du er automatisk medlem af seniorklubben som efterløner og pensionist.

MEDLEMSPULSEN

Vindere i april 2024

Hovedpræmievinder

Jannik Hallengreen Larsen, FOA Midtjylland

Øvrige vindere

Flemming Rasmussen, FOA Randers
Widana I Gede, KLS
Dorte Bøgelund Hostrup, FOA Vendsyssel
Lise Marie Rønhoff, FOA Storstrøm
Yvonne Bloch, FOA Århus

Vinderne modtager et gavekort til Matas, Imerco, Nordisk Film biografer eller H&M.

Hovedpræmien er på 1000 kr.
De øvrige gavekort er på 300 kr.

Nye deltagere er velkomne på
foa.dk/medlemspulsen

BARSELSBEREGNER:

Planlæg din barsel

Brug FOAs barselsberegner til at skræddersy det barselsforløb, der passer til din familie. Få overblik over dine rettigheder til fravær, løn og barselsdagpenge samt alle vigtige datoer og frister.

FOAs nye barselsberegner stiller det op, så man forstår det. Her får du din egen unikke barselsplan, som tager højde for både din og din partners rettigheder til løn under orlov, hvordan I deler orloven, og hvilke frister I skal overholde, når I skal orientere jeres arbejdsgiver. Den tager også højde for nye rettigheder for flerlingeforældre, der er trådt i kraft 1. maj 2024.

Følg QR-linket her

KONTAKT FOA

FOA, forbundshuset
Stauings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26
Åbningstid:
Mandag-torsdag
8.30-16.00
Fredag 8.30-15.00

FOA-afdelinger

Afd. 1: 46 97 11 00
foa.dk/foa1
Bornholm: 46 97 33 13
foa.dk/bornholm
Frederikshavn: 46 97 11 70
foa.dk/frederikshavn
Frederikssund: 46 97 12 00
foa.dk/frederikssund
Guldborgsund: 46 97 17 50
foa.dk/guldborgsund

Horsens: 46 97 14 55
foa.dk/horsens
KLS: 46 97 15 00
foa.dk/kls
Køge: 46 97 16 00
foa.dk/koege
LFS: 35 44 45 46
foa.dk/lfs
Mariagerfjord: 98 51 21 11
foa.dk/mariagerfjord

Midtjylland: 46 97 30 30
foa.dk/midtjylland
Midt- og Vestjylland:
46 97 14 14
foa.dk/midt-vestjylland
Nordjylland: 46 97 29 00
foa.dk/nordjylland
Nordsjælland: 46 97 33 90
foa.dk/nordsjaelland
Odense: 46 97 18 00
foa.dk/odense

Randers: 46 97 19 00
foa.dk/randers
Roskilde: 46 97 19 90
foa.dk/roskilde
Silkeborg-Skanderborg:
46 97 20 20
foa.dk/silkeborg-skanderborg
Social- og Sundhedsafdelingen:
46 97 22 22
foa.dk/sosu

Vil du også have besked om rabatter og gode oplevelser?

Log på foa.dk/medlemstilbud og sig 'Ja tak' til at FOA må informere dig på e-mail og sms om de gode medlemstilbud.

FOA

Storstrøm: 46 97 28 00
foa.dk/storstroem
Sydfyn: 46 97 27 27
foa.dk/sydfyn
Sønderborg: 46 97 34 00
foa.dk/soenderborg
Sønderjylland: 46 97 35 00
foa.dk/soenderjylland
Trekanten: 46 97 36 10
foa.dk/trekanten

Vendsyssel:
46 97 10 30/46 97 13 46
foa.dk/vendsyssel
Vest: 76 10 93 50
foa.dk/vest
Vestsjælland: 46 97 38 60
foa.dk/vestsjælland
Århus: 89 36 66 66
foa.dk/aarhus

PMF-afdelinger
FOA/PMF Kbh. Syd:
46 97 28 50
foa.dk/foa-pmf-kbh-syd
PMF afd. 1: 46 97 31 01
foa.dk/pmf1
PMF afd. 4: 43 71 66 90
foa.dk/pmf4
PMF Fyn: 46 97 13 13
foa.dk/pmf-fyn

PenSam
Jørgen Knudsens Vej 2
Postboks 282
3520 Farum
Telefon: 44 39 39 39
pensam@pensam.dk
pensam.dk

Redaktionen sluttet

23. maj 2024

Indlæg til 'Det sker' sendes til Henriette Monrad, hmon@foa.dk

Frist til nummer 5

20. august

Frist til nummer 6

9. oktober

Annoncer

Media-Partners

Telefon: 28 57 08 57

jorgen@media-partners.dk

Annoncefrist

Nummer 4

7. august

Nummer 5

11. september

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 4 udkommer

Uge 36 2024

Synspunkter fremsat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Vi tager ansvar for

indholdet og er tilmeldt

PRESSE NÆVNET

Medlem af Danske Medier

 DANSKE MEDIERS OPLAGSKONTROL

Tilsluttet Specialmediernes Oplagskontrol

Oplag:

163.295/13. årgang

Tryk: Stibo Complete

ISSN: 1901-5712

Udgiver:

FOA

Staunings Plads 1-3
1790 København V
Telefon: 46 97 26 26
foa.dk
e-mail: foa@foa.dk

QUIZ

1. Hvor mange FOA-medlemmer deltog i afstemningen om OK24?

- A. 20.982
- B. 93.497
- C. 142.009

2. Hvilket job havde Stine Askov, før hun blev forfatter?

- A. Pædagog
- B. Social- og sundhedshjælper
- C. Neurofysiologiassistent

3. Hvor stort et afkast havde pensionsselskabet PenSam i 2023?

- A. Minus 3 milliarder
- B. Plus 9,2 milliarder
- C. Plus 17,3 milliarder

4. Hvad er navnet på Fagbladet FOAs nye podcast?

- E. Malin og meningsdannerne
- F. Dilemmaklubben med Malin
- G. FOAntastiske historier

5. Hvilket land flygtede Andrej Sivertsev fra, da han kom til Danmark i 1989?

- A. Sovjetunionen
- B. Rumænien
- C. Trinidad & Tobago

6. Vi er gået tæt på en af illustrationerne i dette nummer af Fagbladet FOA. Hvad forestiller det?

- A. En tiger i natten
- B. Et blusemønster
- C. Et fyrværkeri

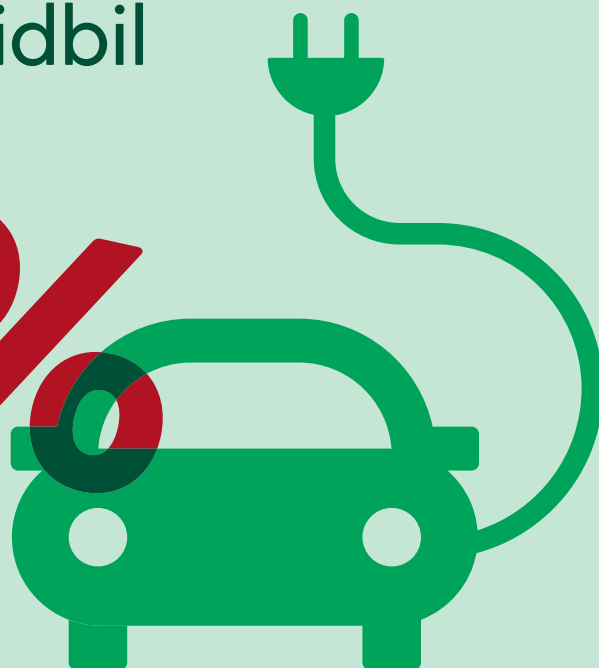
KAN DU DIT FAGBLAD?

Vær med i lodtrækningen om et valgfrit gavekort på 250 kroner til Matas, Imerco, H&M eller Nordisk Film Biografer. Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle

svar i dette nummer af Fagbladet FOA. Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen. Besvar quizzen på fagbladetfoa.dk/quiz senest **12. august**.

Vinder af quizzen i Fagbladet FOA nr. 2/2024 er **Preben Bakbo Sloth, Brønshøj**

Lån til el- og hybridbil fra 4,19 % i rente*

*Vejl. låneeksempel på el- og hybridbillån med 20% i udbetaling og årlig rente på 4,19 % (variabel) – gældende fra den 1. januar 2024. Det forudsættes i dette låneeksempel, at du allerede har samlet din økonomi hos PenSam Bank. Du låner 149.450 kr. og får i alt 144.000 kr. udbetalt. Din månedlige ydelse er 1.884 kr. Dit lån løber over 8 år. Årlig rente i procent 4,19% (variabel). ÅOP 5,28 %. Debitorrente 4,26 % (variabel). Etableringsomkostningerne er 5.450 kr. Det samlede beløb, du skal betale tilbage, er 176.054 kr. For at få et el- og hybridbillån til 4,19 % i rente (variabel) er det et krav, at der stiftes fuld pant i bilen, hvis du ikke allerede har samlet din økonomi hos PenSam Bank. Vi skal kunne give din økonomi en positiv kreditvurdering. Oplysningerne i beregningen er vejledende. Vi tager forbehold for eventuelle fejl og mangler.

PenSam **FOA**

Få hjælp til at
finde dit næste job

FOA JobMatch

Jobformidling
til FOAs medlemmer

FOA JobMatch er en gratis og
landsdækkende jobformidling til
FOA-medlemmer og arbejdsgivere.
Læs mere på foa.dk/jobmatch

FOA SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Kursus:

Bedre støtte til domfældte med udviklingshandicap

Få viden og konkrete metoder til at forebygge
ny kriminalitet og skabe bedre trivsel hos
borgere med udviklingshandicap.

?

Arbejder du med borgere med udviklingshandicap og dom? Er du nysgerrig på recovery-orienteret rehabilitering og Low Arousal 2 (LA2u)? Vil du gerne blive klogere på det gode samarbejde mellem praksis og forvaltning? Så kom med på dette kursus, der bliver faciliteret af psykolog Trine Uhrskov i regi af Fremfærd Særlige behov.

Du lærer, hvordan du kan

- anvende konkrete redskaber til at inddrage borgeren i den kriminalpræventive indsats
- tage afsæt i recovery-orienteret rehabilitering
- arbejde trivselsfremmende med LA2u og forebygge ny kriminalitet
- arbejde med og samarbejde om kriminalpræventive mål
- sikre dokumentation i indsatsen

Du får desuden viden om

- centrale aktører i samarbejdet omkring borgeren
- de lovgivningsmæssige rammer for den kriminalpræventive indsats
- det kriminalpræventive gruppeforløb KRIGU, der giver borgerne mulighed for selv at arbejde hen mod at blive domsfri eller få lempet deres dom
- rusmiddelbehandling, herunder Metodecenterets gruppeforløb, der er rettet mod borgere med udviklingshandicap
- sexologisk behandling, herunder viden om, hvordan man samarbejder med og omkring borgere med problematisk seksuel adfærd
- et nyudviklet værktøj til at føre kommunalt, kriminalpræventivt tilsyn

Praktisk

Kurset afvikles i alle fem regioner:

Ringsted: 5.-6. september + 4. december 2024	Silkeborg: 12.-13. september + 21. november 2024	Odense: 2.-3. oktober + 2. december 2024
København: 9.-10. september + 13. november 2024	Aalborg: 18.-19. september + 11. december 2024	

Pris

Dagsprisen er på 500 kr. +
moms til at dække forplejning
og materialer.
Samlet pris kr. 1500 kr. + moms
(1875 kr. inklusive moms).

Tilmelding*

Frist: 1/7 2024
Læs mere og tilmeld dig på
www.sopra.dk/fremfaerd

*Kurset henvender sig til kommunalt ansatte
og ansatte i organisationer med kommunal
driftsoverenskomst

Fremfærd
Særlige behov

Sopra Konsulenterne ApS, CVR-nr. 31 49 09 01. www.sopra.dk

Kan din hovedpine være migræne?

Er mindst 2 svar positive, er sandsynligheden for migræne stor

Lysfølsom

Oplever du lys-ubehag under hovedpineanfaldet?

Uoplagt

Har hovedpinen begrænset din normale aktivitet i 1 dag eller mere de sidste 3 måneder?

Kvalme

Oplever du kvalme og/eller opkastning samtidig med hovedpinen?

LUK op for dialogen – tal med lægen om migræne

Migræne er en folkesygdom

I Danmark lider ca. 700.000 personer af migræne. Migræne rammer overvejende kvinder. Migræne er årsag til 14% af alle sygedage. Migræne kan have stor indflydelse på din dagligdag med job, familieliv og fritid.

At håndtere din migræne kan være komplekst

Besøg www.migraeneinfo.dk eller scan QR-koden.

Læs om migræne og bliv klædt på til dialog med lægen

